

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 216 din 30.03.2022

Dosar nr: 11/ 2021

Petiția nr: 99/08.01.2021

Petent:

Reclamat: Instituția Primarului Municipiului Iași

Primăria Municipiului Iași – Direcția Exploatare Patrimoniu

Obiect: Petentul consideră ca a fost supus unui tratament discriminatoriu deoarece a fost refuzat să aibă la dispoziție un loc de parcare gratuit, fiindu-i încălcate drepturile cuvenite persoanelor cu handicap.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Instituția Primarului Municipiului Iași cu sediul în Iași, B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 11, Jud Iași

3. Primăria Municipiului Iași – Direcția Exploatare Patrimoniu cu sediul în Iași, B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 11, Jud Iași

II. Procedura de citare a părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 1344/19.02.2021 a fost citat petentul iar prin adresele nr. 1344/19.02.2021 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind citate în vederea soluționării sesizării pentru termenul de audieri din data de 23.03.2021 (filele 7-9 la dosar). Părțile nu au fost prezente la ședința de audieri.

6. Petentul a comunicat la dosar un punct de vedere în data de 16.03.2021.

7. Partea reclamată Primăria Municipiului Iași – Direcția Exploatare Patrimoniu a comunicat un punct de vedere la dosar în data de 23.03.2021.

8. Punctele de vedere transmise la dosar au fost comunicate între părți, acordându-se acestora un termen pentru depunerea de note/concluzii scrise.

9 Petentul nu a mai depus la dosar note/concluzii scrise sau alte documente în susținerea celor menționate în petiție.

10. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

11. Prin adresa nr. 99/08.01.2021, petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare arătând că acesta este o persoană încadrată în grad de handicap grav iar părțile reclamate refuză să îi pună la dispoziție un loc de parcare gratuit pentru autoturismul proprietate personală, în parcarea blocului unde locuiește.

12. În fapt, petentul arată următoarele:

12.1 Acesta a formulat, în cursul anului 2020, o cerere către Instituția Primarului Mun. Iași, pentru ca prin direcția subordonată, să îi fie amenajat un loc de parcare gratuit în parcarea blocului unde locuiește.

12.2 Odată cu cererea adresată instituției, petentul a depus toate actele medicale cu privire la handicapul grav de care suferă, pentru ca această instituție să poată duce la îndeplinire prevederile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap.

12.3 Petentul arată că Instituția Primarului, prin direcția responsabilă în rezolvarea situației respectiv Direcția exploatare patrimoniu – Serviciul administrare parcări, a răspuns petentului la data de 17.12.2020 că mai sunt disponibile locuri de parcare în zona unde locuiește dar nu lângă blocul unde acesta locuiește efectiv, ci la alte numere ale străzii unde sunt amenajate locuri de parcare, lângă alte blocuri din cartier și nu lângă blocul unde petentul deține apartamentul.

12.4 Petentul consideră că, așa cum rezultă din planurile cadastrale puse la dispoziție de către Direcția exploatare patrimoniu ce aparține Instituției Primarului, locurile de parcare menționate în adresa primită sunt amplasate în parcările altor blocuri din acest cartier și se află destul de departe de locul unde acesta locuiește.

De asemenea, petentul arată că aceste locuri de parcare oferite de direcția primăriei nu îi sunt de ajutor deoarece, după efectuarea manevrelor de parcare, pentru a putea intra în scara blocului unde locuiește, acesta trebuie să meargă pe jos circa 50-60 de metri, prin înconjurarea unui loc de joacă pentru copii împrejmuit cu gard.

13. În concluzie, petentul consideră că este supus unui tratament discriminatoriu deoarece instituția sfidează legea privind protecția persoanelor cu handicap și, totodată, petentul solicită să i se atribuie un loc de parcare lângă blocul unde locuiește și nu în alte locuri aflate lângă blocurile din cartier.

14. În susținerea plângerii sale, petentul a depus la dosar următoarele documente: corespondența cu instituția, respectiv solicitarea sa și răspunsul primit de la Direcția exploatare patrimoniu.

15. În punctul de vedere comunicat de petent la dosar, înregistrat cu nr. 2062/16.03.3021, se arată următoarele:

15.1 Solicitarea petentului a fost adresată persoanelor cu funcții de conducere din cadrul primăriei și conducerii Direcției exploatare patrimoniu – serviciul parcări, pentru a i se respecta drepturile legale de care beneficiază în calitate de persoană cu handicap.

15.2 Cererea de a deține un loc de parcare este legală având în vedere prevederile Legii nr. 448/2006, petentul considerând că în zona unde locuiește sunt amenajate parcări pentru autoturisme și există loc suficient pentru a fi amenajat un loc de parcare și pentru autoturismul deținut de el.

15.3 Petentul arată că deține un singur autoturism proprietate personală și a solicitat un singur loc de parcare în comparație cu alte persoane care dețin mai multe autoturisme și, respectiv, dețin și un număr de locuri de parcare corespunzător numărului de autoturisme și chiar dacă aceste locuri nu sunt amenajate ca locuri de parcare, petentul nu poate ocupa aceste locuri deținute de alte persoane.

15.4 Petentul a comunicat instituției toate actele medicale pentru a face dovada faptului că este încadrat în grad de handicap grav și a arătat că acest loc de parcare este necesar pentru necesitățile lui, acesta folosind autovehiculul pentru deplasări la tratamentele medicale zilnice însă, până în prezent, nu a primit un răspuns favorabil cu privire la acordarea/amenajarea unui loc de parcare în parcare blocului unde acesta locuiește.

16. Petentul nu a mai depus la dosar alte documente, note sau concluzii scrise în susținerea celor menționate în petiție.

Susținerile părții reclamate

17. Prin adresa înregistrată cu nr. 2597/05.04.2021, partea reclamată arată că Legea nr. 448/2006 nu obligă administrația publică locală să amenajeze un loc de parcare pentru o persoană încadrată în grad de handicap, art. 5 din lege precizând că, administratorul repartizează locuri de parcare gratuită persoanelor cu handicap, care au solicitat și au nevoie de astfel de parcare, *în spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu.*

18. Partea reclamată arată că, la momentul solicitării de către petent a unui astfel de loc de parcare, nu există amenajată și dată în exploatare o parcare de reședință conform Regulamentului de exploatare al domeniului public destinat parcării, care definește parcare de reședință ca orice parcare amenajată la mai puțin de 30 de metri de frontul imobilelor, destinată utilizării de către locatarii acestor imobile, cu excepția parcarilor pe căile de comunicații semnalizate corespunzător, exploatate prin gestiune directă de autoritatea publică locală prin compartimentul de specialitate.

19. Se arată că instituția a venit în sprijinul petentului oferindu-i posibilitatea de a opta pentru un loc din cea mai apropiată parcare de reședință amenajată conform reglementărilor în vigoare, respectiv o parcare apropiată unde sunt libere 3 locuri de parcare.

20. Partea reclamată arată că până la data transmiterii punctului de vedere la dosar, petentul nu a comunicat hotărârea sa având în vedere recomandările primite în data de 17.12.2021 cu privire la alegerea locului de parcare.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadru legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României:

- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, **tratamentul juridic nu poate fi decât diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

21. **În fapt**, Colegiul director al CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație reclamată de petent, la care aceasta a fost supus pe criteriul handicap motivând că a fost supus unui tratament discriminatoriu deoarece a fost refuzat să aibă la dispoziție un loc de parcare gratuit, fiindu-i încălcate drepturile cuvenite persoanelor cu handicap în sensul că nu i s-a pus la dispoziție sau nu s-a încercat amenajarea unui loc de parcare lângă blocul unde petentul locuiește efectiv.

22. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în

Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

23. Potrivit art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

24. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

25. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Astfel, se poate considera discriminare:

- * o diferențiere
- * bazată pe un criteriu
- * care atinge un drept
- * dreptul să fie justificat

26. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.1 din OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit*

datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

27. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza *Bilka Kaufhaus*, parag.31, cauza C-33/89 *Kowalska* [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 *Nimz* [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 *Danfoss* [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, *Enderby* [1993] ECR 673 parag. 16).

28. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

29. Colegiul director, din analiza înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, constată următoarele:

- Petentul a formulat o cerere pentru a i se pune la dispoziție un loc de parcare gratuit pentru autoturismul proprietate personală sau a fi amenajat un loc de parcare în parcarea blocului unde locuiește, acesta fiind încadrat în grad de handicap grav, odată cu cererea adresată instituției, petentul depunând toate actele medicale cu privire la boala de care suferă și pentru a face dovada faptului că este încadrat în acest grad de handicap.

- Direcția responsabilă din cadrul instituției a răspuns petentului că mai sunt disponibile locuri de parcare în zona unde locuiește acesta, la momentul solicitării de către petent a unui astfel de loc de parcare neexistând amenajată și dată în exploatare o parcare de reședință conform Regulamentului de exploatare al domeniului public destinat parcării, și a oferit petentului posibilitatea de a alege între 3 locuri amplasate în parcările altor blocuri din cartier.

- Locurile de parcare oferite nu se află lângă blocul unde petentul locuiește efectiv, ci lângă alte blocuri din cartier, distanța ce urmează a fi parcursă pe jos fiind în jur de 50-60 de metri, petentul considerând că este departe de locul unde acesta locuiește.

- Petentul a apreciat că locurile de parcare oferite nu îi sunt de ajutor și a solicitat să i se atribuie sau să i se amenajeze un loc de parcare lângă blocul unde locuiește considerând că este necesar a i se respecta drepturile legale de care beneficiază în calitate de persoană cu handicap.

- Partea reclamată a comunicat petentului că, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, se repartizează locuri de parcare gratuită persoanelor cu handicap în spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu, administrația publică locală neavând obligația să amenajeze un loc de parcare pentru o persoană încadrată în grad de handicap.

- Petentul a considerat că răspunsul nu este favorabil cu privire la acordarea/amenajarea unui loc de parcare în parcarea blocului unde el locuiește, apreciind aceasta ca fiind un refuz din partea părții reclamate, acesta neputând ocupa pentru autoturismul personal un loc de parcare deținut de altă persoană sau un alt loc care nu este amenajat ca și loc de parcare.

30. Petentul a invocat criteriul handicap afirmând că a fost creată pentru el o situație prin care a fost supus unui tratament discriminatoriu, considerând că prin neatribuirea unui loc de parcare lângă blocul în care locuiește, partea reclamată sfidează legea privind protecția persoanelor cu handicap deoarece în zonă sunt amenajate parcări pentru autoturisme și există loc suficient pentru a fi amenajat un loc de parcare și pentru autoturismul deținut de el.

31. Colegiul director apreciază că în speță nu este identificat în mod concret în ce sens sunt îndeplinite condițiile unei discriminări și nu se face nicio referire la modul în care au fost restrânse drepturile petentului.

32. În speță nu este identificat un temei legal care să impună obligativitatea amenajării de către instituție a unui loc de parcare în spațiile de parcare ale domeniului public, așa cum petentul solicitase amenajarea unui loc de parcare în parcarea blocului în care acesta locuiește. Conform art. 5 din Legea nr. 448/2006, administrația publică locală repartizează persoanelor încadrate în grad de handicap, la solicitarea acestora, locuri de parcare în spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu.

33. Cu privire la refuzul părții reclamate de a pune la dispoziția petentului un loc de parcare gratuit, se poate observa faptul că instituția a venit în sprijinul petentului oferindu-i acestuia posibilitatea de a opta pentru un loc dintr-o parcare de reședință apropiată, unde sunt libere 3 locuri de parcare amenajate, petentul având posibilitatea să își aleagă un loc din cele trei oferite, această parcare fiind amenajată conform reglementărilor legale.

34. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între criteriul invocat de petent și faptă, conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000 (nu există acțiuni împotriva petentului, partea reclamată a acționat conform prevederilor legale în domeniu, cu exercitarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de lege).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare întrucât nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 30.03.2021 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – membru,

DIACONU ADRIAN NICOLAE – membru,

GRAMA HORIA– membru,

MOȚA MARIA – membru,

LAZĂR MARIA – membru,

HALLER ISTVAN – membru,

OLTEANU CĂTĂLINA – membru,

JURA CRISTIAN– membru,

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 09.06.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.